

Praktična kabala

Bilo je to u ono dobro staro vrijeme SFRJ nevinosti i naivnosti, kad se mladalačka sklonost delikvenciji ostvarivala prvenstveno telefonom. Kao i svaka društvena igra – i zafrkavanje na telefon ima svoja pravila – a jedno od njih je da ne možete lično da zovete osobu koja poznaje vaš glas. Istovremeno, zafrkavanje osoba koje uopšte ne poznajete daleko je manje interesantno. Uvijek inventivan „kriminalni“ duh pronašao je sljedeće rješenje: nekoliko prijatelja zasjednu na nekoliko aparata spojenih na istu liniju. Svako predlaže po neku žrtvu – a izvođač radova je uvijek neko koga žrtva ne poznaje. Time se dobija mogućnost uživanja u reakcijama poznate osobe, mogućnost upravljanja razgovorom (jer izvođaču radova u svakom trenutku možete dati neki novi šlagvort usmjeren na zbumjivanje žrtve; kojoj, naravno, nije jasno otkud bi nepoznati pozivatelj mogao da posjeduje toliko informacija o njenom ili njegovom životu) – a da pri tom cijela igra ne bude onemogućena ili dovedena u pitanje otkrivanjem identiteta napadača.

U rečeno vrijeme, dok naši ljudi još nisu bili ponovo otkrili da ni uzajamno ubijanje nije znatno komplikovanije od zezanja na telefon, ova je igra bila prilično rasprostranjena – i, unatoč poricanju, igrali su je svi uzrasti iako je, bez sumnje, najrasprostranjenija bila među tzv. školskom omladinom. Jedna moja dobra prijateljica je, iz meni nepoznatih razloga, za žrtvu odabrala Vanju, s kojim se inače godinama poznавала i družila. Izvođač radova, naravno, trebalo je da budem ja, koga rečeni Vanja nije poznavao. Danima smo ga zvali na telefon u bilo koje doba dana i noći. Ja sam vodio razgovor – dok su na druga dva aparata žrtvobirateljka i još jedna njen prijateljica umirale od smijeha. Jedno od uputstava za razgovor koje sam dobio od radonaručiteljke bilo je da pravim različite gramatičke greške, jer je rečeni gospodin bio jezikoljubac, koji bi oštro reagovao na svako skrnavljenje jezika. Moram priznati da sam lično bio iznenaden da neko koga u dva ujutru probudite rečenicom: *De si, Vanja, evo cijelo*

vrijeme mislimo na tebe – umjesto prigodne psovke zbog prekinutog sna radije pohrli u „zaštitu” jezika tvrdnjom: *ne kaže se cijelo vrijeme nego sve vrijeme, ne može vrijeme biti cijelo...* itd, itd. – sve u tom stilu.

Prošlo je otad nekoliko mjeseci (i sad se više i ne sjećam da li smo u međuvremenu pronašli nove žrtve, odrasli – ili je igra izašla iz mode) – i ja sam cijelu epizodu sa Vanjom već dobrano zaboravio. Jedan dan, zvoni telefon. Javljam se.

- *Dobar dan.*
- *Dobar dan.*
- *Jeste vi taj i taj?*
- *Jesam.*
- *Htio sam da vam postavim nekoliko pitanja vezanih za kabalu. – Naime, ja sam od jedne dobre prijateljice čuo da se vi bavite kabalom što je meni, moram priznati, zvučalo malo do umjerenog nevjерovatno – mislim, da se neko tako mlad bavi...*

Sjela cica na kolica, došla maca na vratanca – mislim u sebi. Sad se meni neko navadio na kosti...

- S kim razgovaram? – pitam.*
- *Nije bitno* – odgovara glas koji, što je najgore (odstupanje od pravila u svakoj igri zbumjuje), zvuči poznato.
- *Ko je prijateljica?* pitam. *Vidim poznaje me* – pokušavam da budem čul.
- *Recimo da trenutno ni to nije važno. Mene bi, sad za sad, zapravo, zanimalo da mi kažete da li se uistinu bavite kabalom i da li ste ikada čuli za praktičnu kabalu...*

Obraćao mi se u drugom licu množine iako je znao koliko imam godina. Konstrukcija njegovih rečenica bila je malo preutenuta za sarajevske standarde. I ton i stil su mi se odnekud činili poznatim. U jednom trenutku mi sinu: *Vanja – uzviknuh – vi ste Vanja.*

S druge strane potpuna tišina. Tajac.

Koja glupost – mislim u sebi – *zafrkavati mene posredstvom osobе koju sam do juče ja zafrkavao.* Sad sam bio definitivno siguran da

se radilo o Vanji. Uz to, bio sam ubijeden i da na drugom aparatu naša zajednička prijateljica prisluškuje razgovor.

U to iskreno zbumen glas, sa druge strane kaže:

- *Da, ali, zapravo kako ste znali? Mislim, kako ste mogli znati...*
- *Praktična kabala – odgovaram slavodobitno, shodno svom ubjedjenju da se radi o vezanciji.*

Vanja treskom spušta slušalicu.

Sutradan dolazim u Jevrejsku opština. Na vratima kancelarije se mimoilazim s čovjekom koji žurnim korakom izlazi iz opštine. Ulazim u kancelariju. Prijateljica (po mom ubjedjenju naručiteljica mog posljednjeg telefonskog okršaja) pita me:

- *Majke ti, šta si uradio Vanji?*
- *Ne razumijem! – odgovaram, a u sebi mislim: znači opredijelila se za taktku napad je najbolja odbrana.*
- *Neki dan je on nešto spomenuo kabalu. Ja mu kažem da imam jednog prijatelja koji je dosta čitao na tu temu i dam mu tvoj broj. Sad je svratio na kafu, u to ti ulaziš, vidim te kroz staklo i kažem mu: E, ovo je onaj moj prijatelj o kom sam ti pričala. On skoči k'o oparen i izade bez zdravo. Ni kafu nije popio.*

Ispričam joj cijelu priču. Prvo mi nije vjerovala – a onda je počela grohotom da se smije.

Sarajevo nije veliki grad, tako da smo se vrlo brzo sve troje zatekli negdje u kafani i siti se ispričali. Nastavio sam da se srećem s Vanjom, i pokatkad bismo razmijenili koju riječ. Nikad nisam smogao snage da mu otkrijem kako zafrkancija utiče na razvijanje mističnih sposobnosti...